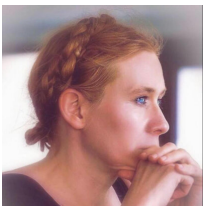

Handle with care

ONTROEREND GOED

Doe-het-zelf
theater voor
rondlummelende
mensen

Liv Laveyne

Gezien op 18 oktober 2025
NTG Minnemeers, Gent

Een regisseur die tijdens zijn première de was thuis kan opvouwen? Het is weinigen gegeven. Toch is dat precies wat Alexander Devriendt deed bij de Gentse première van 'Handle with Care'. Die voorstelling was in die week tegelijk ook in Australië, Ierland en op verschillende plekken in België 'te zien'. Met dit *DIY* theater zoekt Ontroerend Goed weer de rek op tussen publiek en theater, maar helaas knapt het elastiekje ditmaal. Al is dat wellicht onze eigen schuld.

19 NOVEMBER 2025

Ontroerend Goed bestaat ondertussen al meer dan dertig jaar. Eerst was het een Gents dichterscollectief met een hoog anarchistisch performancegehalte waarbij het publiek zich rond het podium verzamelde als was het een *battle*. Daarna volgde de *kinky* 'Porror Trilogie' die de registers verkende tussen porno en horror in donkere cabarets en naar bier en sigaretten geurende cafés. Vervolgens was er de 'Personal Trilogy' waarin de toeschouwer een één op één behandeling kreeg (zo werd je geblinddoekt en in een rolstoel rondgereden in 'The Smile Off Your Face').

Ook later, in grote-zaalvoorstellingen als 'Fight Night' (over de manipuleerbaarheid van ons stemgedrag en de facto van de democratie) was de stem van het publiek essentieel. In de voorlaatste voorstelling 'Thank you for being here' was het publiek binnen en buiten de zaal zelfs de (onvermoede) hoofdrolspeler. Toen al was de vraag: hoever kan Ontroerend Goed nog gaan in het oprekken van de 'functie' van het theaterpubliek?

Waarom deze uitgebreide geschiedenis? Ze toont aan dat Ontroerend Goed al van in zijn begin dagen weigerde om de relatie tussen maker en publiek/toeschouwer als vanzelfsprekend te beschouwen. Meer zelfs: het gezelschap maakte er zijn USP van om aan die relatie te morrelen en verwierf daar internationale faam mee.

‘Droom zo groots als je kan en wil maar probeer je droom ook eens in twee koffers te doen passen’.

Daardoor én door nog iets anders dat ik beginnende artiesten met grootse dromen over immense decors en lange tournees soms aanraad: ‘Droom zo groots als je kan en wil maar probeer je droom ook eens in twee koffers te doen passen’. Het internationale succes van Ontroerend Goed heeft zeker te maken met de inventieve concepten. Het ligt echter evengoed aan het gemak waarmee stukken kunnen reizen en zo nodig aangepast kunnen worden aan zo verschillende contexten als China en Australië. Ontroerend Goed heeft er een gewoonte van gemaakt met een decor te toeren die in twee koffers past en met acteurs die voldoende inwisselbaar zijn.

‘Handle with Care’ gaat nog een stapje: het stuk past in één simpele doos die wordt opgestuurd naar het theater. Daar is het aan ons – publiek? - om zelf het theater te maken. Veel ecologischer en inclusiever kan het theater van de toekomst niet zijn. Het voelt zeker aan als een spannend idee. Dat merk je aan de ‘toeschouwers’ die zich in de hal verzamelen. Wat gaan we moeten doen of beslissen om niet te doen? Ik ken weinig mensen die houden van participatief theater dus je moet al goed zot zijn als je het dan ook nog eens allemaal zelf moet doen. En met Ontroerend Goed weet je natuurlijk nooit... Misschien zal dat wel de grootste ontgoocheling van ‘Handle with care’ blijken. Dat Ontroerend Goed uiteindelijk toch de grote afwezige blijft.

Het idee van doe-het-zelf theater is niet nieuw. Ant Hampton en Gert-Jan Stam experimenteerden er bijvoorbeeld al eerder mee, er is zelfs een term voor: ‘auto-theater’ (als in het Griekse *autos*, zelf). In Stams voorstelling ‘OK? OK!’ kreeg je als publiek/deelnemers een ingenieus script om samen te lezen waarin personage, lezer en jij als persoon vreemd genoeg steeds meer leken samen te vallen. Dat was een fascinerende magische ervaring.

Kinder Surprise

Bij ‘Handle with care’ daarentegen blijf je op je honger zitten. Zie het als een Kindersurprise-ei: als de verrassing vanbinnen tegenvalt, heb je nog altijd de chocolade over maar ook die chocolade lijkt je hier zelf te moeten maken. Het doet denken aan de TikTok rage van het *unboxen*: het uitpakken zelf en de spanning die ermee gepaard gaat is belangrijker dan de feitelijke inhoud van de doos. Misschien is het dat wat Ontroerend Goed met het concept van ‘Handle with care’ ook hoopt te bereiken, maar dan blijkt het uitpakken van de doos toch niet spannend genoeg.

Eenmaal binnen in de zaal blijven de klassieke verhoudingen heel even wat ze zijn. Je gaat als publiek op de tribune zitten. Op de scène staat de beruchte doos. Op je stoel ligt een briefje: “De voorstelling begint wanneer iedereen dit gelezen heeft en één van jullie de doos openmaakt.” Het is het startschot voor iemand om de doos open te doen. Een man (uiteraard?) springt op. Als hij als tweede opdracht iemand uit het publiek moet kiezen, dan gaat die eer (uiteraard?) naar een dame met fluogele pull. Als daarna iets gebouwd moet worden dan is het (uiteraard?) aan een potente alfa man die dan weer een (uiteraard?) vrouwelijke assistent kiest. De diverse en fluïde samenleving blijkt binnen deze theatermuren toch weer bijzonder genderstereotiep. Het doet je je afvragen hoe en of het elders (anders) zal zijn, maar dat zal je helaas nooit te weten komen.

Ondertussen loopt de publiekstribune steeds verder leeg: de toeschouwers worden deelnemers aan het spel op scène. Elk krijgt een taak/rol in dit theaterstuk *under construction*. Je ontwaart - meer dan mensen misschien - karakters: de man die vooral uitlegt hoe het moet (een leerkracht misschien?), de vrouw die uiterst traag en omzichtig de balpen pakt (doet zeker yoga?). Je beoordeelt op het eerste gezicht en filtert welke karakters je wel of net niet te vriend zou houden in een overlevingsstrategie. Wat nog het meeste opvalt: hoe mak we wellicht geworden zijn, hoe weinig anarchie we uitdragen. Je mag wel dingen uit de box halen maar wordt niet uitgedaagd om *out of the box* te denken. Aan de andere kant zetten we het spel ook niet naar onze hand. Wat zegt deze micro-samenleving op een groter werelddniveau?

Als er geen leiders en volgers meer zijn, wat zijn we dan nog?

Al die gedachten gaan rondspoken in mijn hoofd terwijl wat zich uit de box ontvouwt best wel mooi is en zelfs een poëzie in zich draagt. De dramaturgische lijn die tijdens de voorstelling letterlijk wordt opgezet, laat zich evengoed lezen als een levenslijn. Alleen is het onhelder welke keuzes we wel of niet in de hand hebben. De spanning verwatert, de opdrachten die vanop de kaartjes uit de box worden voorgelezen worden onhelder gecommuniceerd waardoor je toch vooral verloren loopt in je eigen onduidelijke rol. Als er geen leiders en volgers meer zijn, wat zijn we dan nog? Rondlummelende mensen kennelijk. Zijn we acteurs in een stuk of pionnen in een gezelschapsspel?

Je verwacht dat er - Ontroerend Goed kennende - toch iets gaat kantelen of iets zal gebeuren dat de manipulatie onthult maar het blijft allemaal uiterst 'gezellig'. 'Handle with care' is in dit opzicht misschien té zorgzaam want – de aap uit de mouw - het is niet zozeer de doos die met zorg te behandelen is. Wij moeten in de eerste plaats elkaar, als mensen samen, met zorg behandelen. Alleen is ook dat meer een suggestie dan dat het tot echte verbondenheid leidt.

In alle eerdere werk van Ontroerend Goed was het steeds het gezelschap dat achter de schermen als een poppenspeler het spel leidde. Nu heeft het publiek alle touwtjes in handen en dat raakt verstrikt in weinig meer dan goede bedoelingen.